

SÈRIE 3

Primera part

1.

[2,5 punts]

Els 2,5 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- a) La secció «Intermezzo» fa la funció de mitja part, de transició, entre la primera part del llibre, «Visions» (mirada al passat), i l'última, «Cants» (projecció cap al futur). «Intermezzo» aplega catorze poemes circumstancials o descriptius que retraten el present. Les tres parts del llibre, doncs, s'emmarquen en la seqüència temporal passat-present-futur. **(0,75 punts)**
- b) La secció «Intermezzo» sembla la menys cohesionada, no hi ha una tesi unitària que la lligui, però l'aspecte temporal n'esdevé un fil conductor. Així, els poemes segueixen el pas del temps al llarg de l'any, les estacions i les festes religioses i populars. **(0,75 punts)**
- c) -«En la mort d'un jove»: és un plany per la pèrdua (la mort d'un cunyat de Maragall), i es remarca el caràcter lluitador del jove; hi predomina la idea que la vida és una lluita fins que arriba la mort embellidora, i també la idea que la temporalitat humana se sotmet a l'eternitat de la natura, representada pel paisatge («el ponent dolcíssim», que obre i tanca el poema, ens dona una visió cíclica de la mort com a naixement).
- d) -«Dimecres de Cendra» (dedicat "A una noia"): en aquest poema la figura femenina hi té un tractament semblant al d'Adalaisa, a favor del vitalisme per sobre de l'espiritualitat mística. Així, el poeta demana a la noia que no es deixi fer la marca de cendra al front de la litúrgia cristiana («No et facis posar cendra»), que ens recorda la mort (la condició mortal de l'ésser humà, la fugacitat de l'existència), sinó que, al contrari, segueixi els sentits, la vida. **(1 punt: 0,5 punts per a cada poema)**
- e) En aquesta pregunta, es valorarà que l'examinand presenti dos poemes de la secció «Intermezzo», els que vulgui. Els que es presenten en aquesta pauta de correcció serveixen només d'exemple.

Si l'examinand complementa la resposta de manera correcta i coherent amb algun altre aspecte pertinent no explicitat en l'enunciat se li pot valorar fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 2,5 punts assignats.

2.

[2,5 punts]

Els 2,5 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- a) L'enfrontament entre l'artista i la societat és un tema recurrent del Modernisme i el trobem a *L'alegria que passa* i en altres peces teatrals i narratives de Rusiñol. L'artista s'hi perfila com un ésser messiànic que vol desvetllar la societat. **(0,5 punts)**
- b) A *L'alegria que passa*, la figura de l'artista està representada pels comedians que arriben al poble —el circ (la Poesia)—: el Clown, Cop-de-Puny i Zaira. Qui més bé representa la idea rusiñoliana de l'artista —l'home que lluita pel reconeixement de l'art i per la modernització de la societat— és el personatge del Clown. **(0,75 punts)**
- c) El Modernisme considera l'artista un ésser superior, incomprès per la societat, inconformista i oposat a la moral i les formes de la societat burgesa, que és materialista i incapaç d'entendre l'art i de valorar-lo (en última instància, aquesta idea de l'artista prové de Baudelaire). La figura de l'artista es relaciona amb l'individualisme: moltes obres del Modernisme contraposen l'individu a la societat (per exemple, *Els sots feréstecs*, de Raimon Casellas, o *Solitud*, de Víctor Català). D'altra banda, moltes obres de Rusiñol reivindiquen el paper de l'artista en la societat burgesa i plantegen el contrast entre el món ideal de l'artista i el món material de la burgesia, per exemple *Jardí abandonat* (1900), *Cigales i formigues* (1901) o *L'auca del senyor Esteve*. **(1'25 punts)**
- d) En aquesta pregunta, es valorarà que l'examinand esmenti algunes obres, però no cal que siguin exactament les que se citen en aquesta pauta de correcció.

Si l'examinand complementa la resposta de manera correcta i coherent amb algun altre aspecte pertinent no explicitat en l'enunciat se li pot valorar fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 2,5 punts assignats.

3.

[2,5 punts]

Els 2,5 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- a) La novel·la es presenta al lector com una autobiografia de Carola Milà, que escriu durant la seva vellesa a Mallorca per repassar la seva vida, recrear-la i interpretar-la per tal de construir-se com a personatge. Al pròleg, Carola Milà reflexiona sobre la manera com ha de presentar la seva vida en aquestes memòries que li ha encarregat l'editor Cosme Tudurí i es planteja si ha de narrar la seva vida en primera persona, com en unes memòries convencionals, o en tercera persona, com en una novel·la de tradició realista. **(0,5 punts)**
- b) La narradora s'enfronta a la dificultat de narrar una vida que li sembla moltes vides. Això té a veure amb el fet que la protagonista adopta diverses personalitats reflectides en els canvis de nom que va adoptant a mesura que canvia la seva circumstància vital. Aquestes diverses vides tenen lloc en entorns socials completament diferents. Al pròleg diu que vol resumir el sentit de la seva vida —les seves vides— a partir de les dues forces que l'han moguda sempre: l'amor per la llibertat i l'amor pels diners (i, efectivament, veiem que la diversitat de vides de Carola és el resultat d'aquestes dues forces). **(1 punt)**
- c) En la narració de la vida de Carola Milà s'hi combinen dos punts de vista narratius: la narració en primera persona i la narració en tercera persona. Hi domina la primera persona de Carola Milà, com és propi del gènere autobiogràfic i memorialístic i de les novel·les picaresques i d'aprenentatge com ara *Moll Flanders*, de Daniel Defoe (i així és com narra la infantesa i la primera joventut), però en alguns moments argumenta la necessitat d'introduir un narrador en tercera persona de tipus omniscient (especialment a partir del cap. 5), que s'acosta més a la forma narrativa de la novel·la realista del segle XIX. Amb la tercera persona, pot aconseguir una distància objectiva, per poder parlar de si mateixa tal com la veien els altres, i no haver d'enfrontar-se a la narració de «les seves baixeses», i poder-ho fer també com si parlés d'algú altre. **(1 punt)**

Si l'examinand complementa la resposta de manera correcta i coherent amb algun altre aspecte pertinent no explicitat en l'enunciat se li pot valorar fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 2,5 punts assignats.

4.

[2,5 punts]

Els 2,5 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- a) Laura, una noia de Barcelona, es casa amb Tomàs Muntanyola, un propietari rural de la ciutat de Comarquinal. La vida de casada i la societat de Comarquinal són ben diferents del que Laura s'imaginava. **(0,5 punts)**
- b) Laura té uns orígens familiars modestos, però ha estat educada per un pare culte i sensible que li ha transmès el gust per la música i la lectura, la capacitat d'apreciar el luxe i també una visió del món una mica il·lusòria. Així, Laura idealitza l'amor (un amor pur, d'aquí el nom de Laura, que prové del Cançoner de Petrarca) i el matrimoni, encara més perquè el marit, Tomàs de Muntanyola, és un hereu ric. Quan es trenca aquesta il·lusió, vol trobar l'amor en Pere Gifreda, però la relació també està abocada al fracàs. **(1 punt)**
- c) El conflicte neix del contrast entre el món d'il·lusions de Laura amb la realitat de Tomàs de Muntanyola —la seva família i la societat de Comarquinal—. Laura té costums liberals, vesteix seguint la moda europea i és de mentalitat més oberta que la gent de Comarquinal. Davant la incomprensió i la barroeria del marit, intentarà canviar-lo, però sense èxit. També s'enfrontarà amb la seva cunyada Teresa, soltera i reprimida, i amb la societat conservadora i tancada de Comarquinal. **(1 punt)**

Si l'examinand complementa la resposta de manera correcta i coherent amb algun altre aspecte pertinent no explicat en l'enunciat se li pot valorar fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 2,5 punts assignats.

Segona part

1.

Els 3 punts assignats al contingut del comentari es poden atorgar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes, és a dir, si explica que:

- a) El fragment se situa al final de la primera part, al palau dels reis de Tebes. La primera part serveix per presentar els personatges i exposar el conflicte de l'obra. La guerra entre els germans Etèocles i Polinices ha acabat amb la mort de tots dos, l'un en mans de l'altre, mentre defensaven la setena porta de la ciutat. Ismene presencia la baralla sense identificar els seus germans i Antígona coneix la notícia per la informació d'Ismene. El conseller Creont, a la mort d'Etèocles, s'autoerigeix rei i decreta que s'enterrí el cos d'Etèocles i es deixi insepult el de Polinices, cosa que ni Antígona ni Ismene volen acceptar. La imposició de Creont crea el conflicte que es desenvoluparà a continuació. **(1 punt)**
- b) El fragment s'inicia amb la intervenció d'Eumolp, el bufó geperut, pigall de Tirèsias. És un personatge que no apareix a les tragèdies gregues d'Èsquil i de Sòfocles. Actua com a contrapunt dels altres personatges i es perfila com un alter ego del mateix Espriu, és l'element grotesc habitual en les seves obres. Irònic i mordaç, en aquest fragment és qui anuncia que Creont s'ha proclamat rei. Honest i coherent amb els seus actes, és l'únic que farà costat a Antígona.
- c) També hi apareixen Antígona i Ismene, les germanes d'Etèocles i Polinices. Si bé en aquest fragment les dues germanes tenen una actitud similar, Antígona destaca per sobre d'Ismene per la fortalesa i la fermesa a l'hora de defensar les seves idees. Antígona serà la protagonista de l'obra.
- d) També hi apareix Creont, l'antagonista d'Antígona. En aquest fragment, després d'haver atiat la guerra entre els dos germans, treu profit de la mort de tots dos i es proclama rei per imposar la seva llei. Exercirà el poder des de la imposició i el pragmatisme.
- e) Finalment, també hi apareixen Euriganeia, l'esposa de Creont, i Astimedusa, la dida d'Etèocles i Polinices. Són personatges secundaris amb la funció de completar les escenes. **(1 punt)**
- f) En aquest fragment, és Eumolp qui anuncia que Creont s'ha autoproclamat rei i qui n'apunta el tarannà poc democràtic: «La seva paraula, que era consell, és ara llei». En aquesta escena s'anuncia el

conflicte que es desenvoluparà al llarg de l'obra: la imposició de Creont de castigar Polinices, que considera un traïdor, deixant-lo insepult. Tant Antígona com Ismene es mostren contràries a la decisió de Creont. La llei de Creont es basa en la venjança i no en el perdó i la tolerància; Antígona, en canvi, buscarà el perdó dels dos germans. Espriu va escriure *Antígona* a les acaballes de la Guerra Civil espanyola i la va revisar en plena dictadura: l'obra és una reacció a la guerra incívica i fratricida i una crítica a la dictadura del general Franco. El personatge de Creont representa el dictador i Antígona és l'heroïna que creu en el perdó i la reconciliació i se sacrifica pel bé del seu poble. **(1 punt)**

Si l'examinand desenvolupa de manera correcta i coherent alguna altra qüestió pertinent no explicitada en l'enunciat, se li pot atorgar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació no pot sobrepassar els 3 punts assignats al contingut. Els altres 2 punts s'atorgaran segons la capacitat de presentar, estructurar i redactar el comentari, la claredat i la coherència expositives, i la capacitat d'anàlisi.

2.

Els 3 punts assignats al contingut del comentari es poden atorgar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes, és a dir, si explica que:

- a) És l'últim poema de la secció que duu el mateix títol que el poemari, «Bruixa de dol». Aquesta secció conforma el bloc central de l'obra i amb aquest poema es clou la primera part. En aquest poema ja s'endevina l'evolució del jo poètic, que va abandonant la individualitat per esdevenir un jo col·lectiu. El jo poètic, que s'identifica amb la bruixa, de dol, exposa el dolor per la pèrdua, pel sentiment de solitud, pel desamor. **(0,5 punts)**
- b) El poema és un sonet i, doncs, està format per dos quartets i dos tercets de versos decasíl·labs, amb rima consonant i creuada en els dos quartets. L'ús del sonet respon a la voluntat de Marçal d'entroncar amb la tradició de les formes cultes. El poema es pot interpretar com la presa de consciència de la pròpia identitat i l'assumpció del dolor. Tot i que l'amor s'ha convertit en cendra (v. 7), la lluna recorda al jo poètic que encara conserva la seva personalitat («l'arbre malferit serva a l'escorça la teva divisa», v. 9-10) i que l'ha de recuperar. Finalment, desa «al calaix de la nit» el mirall (v. 12), que li ha servit per aprofundir en la pròpia personalitat, i esborra l'experiència dolorosa i el fracàs («esborro el rastre, travessat d'agulles», v. 13). **(1,25 punts)**
- c) El poema conté imatges, referents i símbols recurrents en l'obra de Marçal. El principal, la bruixa, que representa simbòlicament les dones perseguides, totes les dones, i la recerca de la identitat femenina. La bruixa, al llarg del llibre, està de dol per diversos motius; en aquesta secció, per la solitud i el dolor provinents del desamor. Altres referents d'aquest poema recurrents a *Bruixa de dol* són la lluna, el mirall i l'aranya. La lluna és una imatge tradicional de la dona: element nocturn, irracional, misteriós, amb canvis rítmics associats al període menstrual i de fecundació; Marçal matisa i subverteix la imatge popular, tradicional, de la lluna reflex de la llum del sol. Finalment, el mirall reflecteix la solitud, la tristesa, remet a la introspecció i el coneixement d'un mateix; i l'aranya s'identifica amb el jo poètic («l'aranya ha pres altre cop el casal», v. 9). **(1,25 punts)**

Si l'examinand desenvolupa de manera correcta i coherent alguna altra qüestió pertinent no explicitada en l'enunciat, se li pot atorgar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació no pot sobrepassar els 3 punts assignats al contingut. Els altres 2 punts s'atorgaran segons la capacitat de presentar, estructurar i redactar el comentari, la claredat i la coherència expositives, i la capacitat d'anàlisi.